

Er zijn inzenders, die de neurale therapie verdedigen en daarbij HUNEKE zelf afvallen met opmerkingen zoals „HUNEKE is alleen medicus practicus, hij wil ook niet meer zijn”. „De theorie van HUNEKE, wordt lang niet door iedereen aanvaard” of „het filosofisch, onwetenschappelijk boekje van HUNEKE” en „HUNEKE is huisarts zonder kliniek, zonder ‘For-schungs-instituut’, wiens levensdoel is en blijft genezen”.

Het is o.i. onjuist, over een huisarts te spreken als iemand, die slechts practicus is met de wil tot genezen. Dit laatste hebben wij allen. Ook de huisarts moet echter steeds wetenschappelijk kritisch blijven denken en heeft niet het recht op enkele losse feiten, als het „seconden-phaenomeen” hele theoretische hypothesen op te bouwen.

Het moge waar zijn dat, vooral in Duitsland, verschillende klinici en laboratoriumwerkers der basisvakken trachten door wetenschappelijk onderzoek het „seconden-phaenomeen” te verklaren en na te gaan in hoeverre neurale factoren van invloed zijn op de pathogenese van ziekten met de eventueel daaruitvolgende therapeutische consequenties, het staat vast, dat de enkele losse gegevens nog generlei samenvatting tot een theoretische hypothese zodanig wettigen, dat propageren van een hierop berustende therapie in de algemene praktijk verantwoord wordt.

Terecht haalt een der inzenders een citaat aan uit het tijdschrift *Neuralmedizin*, dat men er zich van bewust moet zijn dat er evenmin een „Neuralmedizin” bestaat als een „Zellular-” of „Humoralmedizin” (en dus ook geen neurale therapie o.i.), doch dat men een eventuele neurale factor in pathogenese en therapie wetenschappelijk moet trachten te funderen.

Helaas volgt men deze raad niet consequent op, gezien de vele publicaties over neurale therapie in de praktijk.

Nu kan men los van alle theorieën het nut van een bepaalde therapie empirisch trachten vast te stellen door statistische vergelijking der objectief registreerbare tekenen van verbetering ten opzichte van vergelijkbare controle-groepen en wel in een zg. „dubbelblinde” proefopstelling, d.w.z. dat noch patiënt noch medicus mag weten of een bepaald geneesmiddel dan wel een „placebo” of „dummy” is gegeven.

Hoewel een der inzenders spreekt over controlereeksen bij de neurale therapie, zijn ons dergelijke „dubbel-blinde” proefreeksen niet bekend.

Voorlopig menen wij dan ook dat propaganda van deze therapie voor algemeen gebruik medisch-wetenschappelijk nog niet verantwoord is. Een verdere discussie hierover zal pas zin krijgen, indien meer objectieve, feitelijke gegevens ter tafel komen.

Amsterdam, 27 Mei 1955. (Discussie gesloten).

REDACTIE

DE ZWARTE HAARTONG

In het antwoord op vraag 42¹ staat vermeld dat de aetiologie ervan onbekend is. Een patiënt van mij had een zwarte haartong gekregen ten gevolge van het afslijpen van de tanden. Als behandeling liet ik de tong met een tandenborstel afborstelen en penselen met borax-alcohol-glycerine-oplossing.

Literatuur: ¹Vraag 42 (1955) *N.T.v.G.* 99, 1430.

's-Gravenhage, Mei 1955

G. J. LUBBRES

BOEKAANKONDIGINGEN

A. L. JANSE DE JONGE, *Vreemd en eigen*. Openbare les aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, 1 October 1954. 20 bl. J. B. Wolters, Groningen, Djakarta 1954. Prijs: ingen. f 1,25

Na zijn proefschrift en de belangwekkende studie over „Echt en Onecht” in het *Tijdschrift voor de Psychologie* heeft de nieuw benoemde lector in de Medische Psychologie in de Faculteit der Geneeskunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, ons een boeiende studie geschonken over de belevingen van het vreemde en het eigene. Deze studie heeft ten doel licht te doen schijnen op het moeilijke vraagstuk van de verhouding van psychologie tot psychopathologie. Bij de psychologische beschouwingen komen zowel ontwikkelings-, als sociaal-, als ook experimenteel-psychologische aspecten aan de orde, terwijl het geheel — en dit is kenmerkend voor de moderne oriëntatie en ontwikkeling van de psychiatrie — tracht zowel met de wijsbegeerte als ook met de sociologie en theologie verband te onderhouden. Voor de klinische psychiatrie is deze studie ook van groot belang, aangezien condities en situaties worden behandeld, waaronder het phaenomeen van de vreemdheid tot ontplooiing kan komen; voorts is het vraagstuk van vreemdheid, bevreemding en vervreem-